

POZĪCIJA

Nr.2017/NP1

Apstiprināta 04.03.2017. Domes sēdē

Par turpmāku augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanu Latvijā

ORGANIZĀCIJA

Latvijas Studentu apvienība (LSA) pārstāv Latvijas studējošo intereses nacionālā un starptautiskā līmenī. Saskaņā ar Augstskolu likumu, apvienības biedri ir visu Latvijas augstskolu studējošo pašpārvaldes. LSA pauž demokrātiskā procedūrā formulētu, reprezentatīvu Latvijas studējošo viedokli.

SITUĀCIJA

Pašlaik augstāko izglītības iestāžu (AII) studiju virzienu novērtēšanas organizēšanu un akreditācijas materiālu gatavošanu veic Akadēmiskās informācijas centra (AIC) Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas aģentūra (AIKA), kas piedalās Eiropas Sociālā fonda projektā “Atbalsts EQAR aģentūrai izvirzīto prasību izpildei”..

Par studiju virzienu akreditāciju AII maksā no saviem budžeta līdzekļiem, un no valsts budžeta kvalitātes kontrolei un virzienu akreditācijai turpmāk nav paredzēts finansējums. Šāda situācija nav pieļaujama, turklāt valsts dotācija budžeta vietai tiek piešķirta nepilnā apmērā, kas ierobežo augstskolas iespējas kvalitatīvi organizēt studiju procesu.

Šobrīd ir identificētas vairākas nepilnības augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas normatīvajā regulējumā, kas ir pretrunā ar Eiropas Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (*European Standards and Guidelines For Quality Assurance in the European Higher Education Area - ESG*). Šīs normatīvā regulējuma nepilnības gadījumā, ja netiek novērstas, var radīt būtisku risku projekta rezultātu sasniegšanai.

PAMATOJUMS

Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas padomes sēdē 2016. gada 16. decembrī, kurā *ex officio* piedalījās arī LSA prezidente, tika apspriestas nepieciešamās izmaiņas normatīvajos aktos, kas traucē AIKA veidot augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas procesu saskaņā ar ESG. LSA ir arī līdz šim atbalstījusi nepieciešamību veidot augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanu atbilstoši Eiropas Augstākās izglītības telpas labajai praksei. Uz ESG balstīta un Eiropas Kvalitātes nodrošināšanas reģistra (EQAR) atzīta augstākās izglītības kvalitātes

nodrošināšana cels Latvijas augstākās izglītības kvalitāti, atpazīstamību citās valstīs, kā arī neierobežos augstskolu autonomiju.

NEPIECIEŠAMĀS IZMAIŅAS

Veikt atbalsta pasākumus nacionālas akreditācijas aģentūras iekļaušanai EQAR tīklā un tās uzturēšanai ilgtermiņā. Kā arī grozīt normatīvos aktus, lai tie atbilstu ESG, tostarp paredzot:

- aģentūras darbības neatkarību, ļaujot tai neatkarīgi noteikt novērtēšanas kritērijus, pašvērtējuma ziņojuma struktūru un ekspertu grupas atzinuma struktūru;
- LSA deleģēto pārstāvju līdzdalību licencēšanas procesā eksperta lomā;
- to, ka akreditācijas lēmums balstās galvenokārt uz ekspertu grupas, kurā arī ir LSA deleģētais pārstāvis, ziņojumu;
- tiesības aģentūrai veidot un apstiprināt ekspertu grupas augstskolu un koledžu akreditācijām;
- neatkarīgas apelācijas komisijas izveidi, kuras sastāvā būs arī LSA deleģētais pārstāvis;
- pilnu ekspertu ziņojumu publicēšanu aģentūras interneta vietnē;
- studējošo pašpārvaldes darbības atbilstību Augstskolu likuma prasībām izvērtēšanu studiju virzienu akreditācijā;
- to, ka augstskolas studiju novērtēšanai var izvēlēties jebkuru EQAR reģistrā esošu aģentūru, bet IZM deleģē nacionālajai akreditācijas aģentūrai lēmuma pieņemšanu par akreditāciju Latvijā īstenotiem studiju virzieniem un programmām.

Papildus tam ir nepieciešams grozīt esošos normatīvos aktus un paredzēt studiju vietas bāzes aprēķināšanas formulā finansējumu AII studiju kvalitātes nodrošināšanai un kontrolei.

REZULTĀTS

Augstskolām ir iespēja izvēlēties jebkuru EQAR reģistrā esošu aģentūru studiju kvalitātes novērtēšanas organizēšanai, lēmumu par akreditāciju pieņem EQAR reģistrā esošas nacionālās aģentūras komisija, tādējādi nodrošinot vienotus vērtēšanas kritērijus, izpratni par izglītības sistēmu, nozaru specifiku, darba tirgus prasībām un studiju virzieniem valstī, saglabā konsekveni akreditācijas lēmumu pieņemšanā. Pastāv ciešāka korelācija starp ekspertu ieteikumiem un aģentūras komisijas pieņemtajiem akreditācijas lēmumiem. Tiek saglabāta studentu pārstāvniecība studiju akreditācijas procesā.

Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšana tiek veikta saskaņā ar ESG, ceļot Latvijas augstākās izglītības kvalitāti, atpazīstamību citās valstīs, kā arī neatkarību.

Prezidente

M. Belova